



Demonstraci obušky umělá inteligence nerozežene

? Jak vnímáte hrozbu, kterou pro lidská pracovní místa představuje umělá inteligence? Lidé v kreativních oborech už dnes pocítují nejistotu. Co nás podle Vás v budoucnosti skutečně čeká?

JAKUB STRNAD

! Pojďme to vzít trochu od lesa a řekněme si, že pracovní oblasti si můžeme rozdělit na dva typy. Ten první jsou závislá povolání s jistým zaručeným příjmem, který je ovlivněn zejména provedenou prací anebo časem práci věnovaným. Ten druhý spočívá v různých spekulativních investicích, obchodování na burze a v podobných aktivitách, jež se do značné míry podobají loterii, kde výnos s časem ani s objemem investované práce příliš nesouvisí. Následující úvaha se bude týkat prvního typu.

Američtí autoři S. J. Dubner a S. D. Lewit ve své pozoruhodné knize *Freakonomics* (v češtině pod názvem *Špekonomie*) vysvětlují některé zdánlivé „nespravedlnosti“ v odměňování a upozorňují, že odměna se ve skutečnosti skládá za prvé z toho, kolik lidí tu kterou práci chce dělat, za druhé, kolik úsilí dá se na ni profesně připravit, za třetí, v jakých podmínkách se vykonává, a za čtvrté, jak velký odpor a hnus musí člověk při jejím vykonávání přemáhat. Z toho jim vyšlo, že není divu, když si prostitutka vydělá víc než architekt: když se učitelka zeptá ve škole dětí, čím chtějí být, počet „architektů“ vysoce převyšuje počet prostitutek; šlapat venku v dešti chodník není v porovnání s vyhrátou kancelář architektka žádná slast, podobně jako výkon práce jako takové. Takže architekti vedou pouze v úsilí věnovaném přípravě na povolání, skóre je tedy 3:1 ve prospěch prostitutek.

Tato úvaha a Váš dotaz mi připomínají jednoho biochemika, který každé ráno po příchodu do laboratoře zvolal na své podřízené: „Tak sundejte ty pracky z klávesnic a jděte makat.“ To bylo v 90. letech, dnes už je sundat z klávesnic ani nemohou. Pozoruje tento vývoj, všímám si, že informační technologie a umělá inteligence zatím přebírají od člověka pouze buď činnosti, u kterých se „pracky z klávesnic“ nemusejí sundávat, nebo ty, jež lze vykonávat distančně, případně „virtuálně“, například pomocí avatarů. Ukázkou poslední jmenovaného je umělý televizní hlasatel. BBC již spustila projekt s názvem *The Virtual Presenter*, v němž byl použit avatar k prezentaci zpravodajských relací. Také ČT24 představila virtuálního asistenta, který je schopen odpovídat na dotazy diváků ohledně vysílaných pořadů. Zdá se tedy, že umělá inteligence začíná coby konkurence sociálně ohrožovat zatím pouze pracovníky v celkem příjemných profesích, zatímco stoku za vás nevyčistí a demonstraci obušky nerozežene.

Takže v budoucnosti nás čeká především posun v žádanosti jednotlivých profesí, a tím i posun v jejich odměňování. Nicméně o ztrátu zaměstnání nemám obavy. Tak jako semaforey nezaly práci dopravním strážníkům a čtečky jízdenek tramvajovým průvodčím, tak ani umělá inteligence nevezme práci televizním moderátorům. Jenom se holt budou muset přesunout jinam, tak jako se jinam přesunuli strážníci z křižovatek a průvodčí z tramvají. Zájmu bude vřdycky dost. Ostatně kam se poděli kočí, mlynáři, lampáři, telefonistky a kasaři? Nejspíš reinkarovali v řidiče, technology, asistentky a tuneláře. Rozhodně nezmizeli.

